"ఈ పంకంలోనించి నూతన శక్తీ కొత్త సుగంధమూ పుట్టాలి! పుట్టుతుంది!" అన్నాడాయన.

"స్వామీ, సంసారసాగరము జీవయాత్ర అనే పదాలు ఇంకా మేము వాడుకుంటూనే ఉన్నాం. అవి ఎప్పుడు సృష్టి అయినవో చెప్పుతారా? నాకామాటలే అర్థంకాలేదు!" అన్నాను.

ఆయన నవ్వుతూ సముద్రంవైపు చూసాడు.

"మీరామాట లెందుకు వాడుతున్నారో నాకూ అర్థం కావటంలేదు. మీలో ఎవరూ అందులో అడుగుపెట్టలేదు సరేకదా దాన్ని సరిగా చూసిఅయినా ఎరగరే!" అంటూ ఆయన ఆకాశమార్గాన ఎగిరిపోయినాడు.

3 రాయబారి

"ప్రకాశం?" అని మెల్లిగా కేక. తరవాత సంకోచిస్తూ చేసిన తలుపుచప్పుడు.

భోంచేస్తూ మాణిక్యంతో సరసాలాడుతున్న ప్రకాశానికిగాని, భోజనంపెడుతూ ప్రకాశంతో సరసాలాడుతున్న మాణిక్యానికి గాని ఆ కేకా తలుపుచప్పుడూ వినిపించలేదు.

ఒక్క పావునిమిషం ఉండి మళ్లీ, "ప్రకాశం!" ఈసారి కాస్తగట్టిగా. కాస్తగట్టిగానే తలుపుచప్పుడుకూడా.

"ఉండు! ఉండు! ఎవరో తలుపు తట్టుతున్నట్టున్నారు" అన్నాడు ప్రకాశం ఆలకిస్తూ.

"మీ రే మాట్లాడుతూ నన్ను ఉండమంటారేమిటి? ఇది మరీబాగుంది! ఓహో!—"

"అబ్బ! నీకు సరసానిక్కూడా వేళాపాళాలేదు— అదుగో ఎవరో తలుపు తట్టుతున్నారు!"

"అవును! అందుకనే భోజనంముందు కూర్చుని ప్రారంభించాను సరసం!"

"ప్రకాశం? ప్రకాశం!" గట్టిగా తలుపు చప్పుడు.

"ఎవరింట్లో?"

"ఎవరో వచ్చారు. వెళ్లు. తలుపు తీసి, అట్లా గదిలో కూర్చోబెట్టి, పేరేమిటో కనుక్కురా!"

"నేను వెళ్లనమ్మా! నాకోసం వచ్చారని చెప్పతారు తరవాత!"

ప్రకాశం సంతోషంతో ఇకిలిస్తూ, "ఇప్పుడు నువ్వు మాత్రం ఏంచేస్తున్నావేం, చెప్పక? నా పేరుపెట్టి పిలుస్తుంటే నీకోసం వచ్చారనటానికి నాకు మతి లేదనుకున్నావా? ... పో, పో! వెళ్లి తలుపుతీసిరా!" అన్నాడు.

మాణిక్యం అయిన ఆలిశ్యంయీ్యావత్తూ కమ్మేసేటందు కన్లే పరిగెత్తుకుంటూవచ్చి గడియతీసి తలుపులు తెరిచి, చప్పున భయపడ్డదానల్లే ఒక్కఅడుగు వెనక్కువేసింది. ఆమె మొహం మీంది చిరునవ్వు తుడిచివేసినట్టు మాయం అయింది. తలుపు తియ్యటంతో తన పని పూర్తిఅయినట్టు మాణిక్యం వెనక్కు తిరిగి నాలుగడుగులువేసి వచ్చి మనిషిని కనీసం కూర్చోవన్నా

పెట్టాలని జ్ఞాపకంవచ్చి, "అట్లాగదిలో కూర్చోండి. భోంచేస్తు న్నారు. వస్తారు!" అని ఎట్లాగో లోపలపడ్డది.

"ఎవరావచ్చింది?" అన్నాడు ప్రకాశం మాణిక్యం వాలకంచూసి ఆశ్చర్యపోతూ.

పైనెళ్ళు పరుగెత్తి వచ్చినదానల్లే శ్వాస ఆడకుండా మాణిక్యం "ఏమో, నేను అడిగటం మరచిపోయినాను!" అన్నది.

"దయ్యం చూసినదానల్లే అట్లాఅయినా వేమిటి?... ఎట్లా ఉన్నాడు?"

"ఏమో, పొడుగ్గా సన్నగా ఉన్నట్టున్నారు. నేను సరిగా చూడలేను. నాకెందుకో ఆయన్ను చూడగానే భయం వేసింది!" అన్నది మాణిక్యం, తన భయం తలుచుకొని చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

"కళ్ళజోడుందా?"

"ఏమో!"

"బట్టకట్టుకున్నాడా?"

"ఏమో!"

"కోటు--"

"ఏమో! అబ్బ! నేను సరిగాచూడలేదండీ!"

"కళ్ళు మూసుకున్నావా ఏమిటి? లేక అంత తేరిపార చూడరాని విగ్రహమా?"

"అబ్బ! మెల్లిగామాట్లాడండి! అవతల ఆయనకు వినపడుతుంది!"

"పిచ్చిమొద్దూ! వెళ్ళి పేరడిగిరా!"

"నేను పోను!"

అయిపోవస్తున్న భోజనం త్వరగా పూర్తి చేసి ప్రకాశం ఆదరాబాదరా చెయ్యి కంచంలోనే కడుక్కుని అవతలికి వెళ్ళాడు. తరవాత కాస్సేపటికి మాణిక్యానికి ప్రకాశం "ఓరి గంగాధరం! నువ్వేనుట్రా? మామణిని బాగా బెదరగొట్టావే?" అనటం వినిపించింది. ఆగంగాధరం ఎవరో ప్రకాశం కోసరం ఎందుకువచ్చాడో గ్రహించటానికి వారి సంభాషణ విందామని మాణిక్యం ప్రయత్నంచేసింది కాని లాభం లేకపోయింది. ఎంత మెల్లిగా మాట్లాడినా ప్రకాశంగొంతు వినిపిస్తున్నది కాని, ఆ గంగాధరం గొంతు బొత్తిగా వినిపించనేలేదు. ఆయన అసలు మాట్లాడుతున్న అలికిడైనా లేదు. మాణిక్యం విసిగి భోజనానికి కూర్చున్నది.

"ఏమిట్రా, విశేషాలూ? ఏదో మహత్కార్యం భుజాన పెట్టుకుని వచ్చినవాడల్లే కనిపిస్తున్నావే!" అన్నాడు ప్రకాశం.

"ఏం మహత్కార్యంలే!......నీభార్యతరఫున రాయబారిగా వచ్చాను. ఈరాయబారానికి నిజంగా నేను తగినవాణ్ణికాదు. ఎందుకంటే మీయిద్దరికీ ఎందుకు చెడ్డదో నే నెరగను. తరవాత, కావటానికి నేను నీభార్యకు పింతల్లికొడుకును అయినప్పటికీ మనిద్దరమూ చిన్నప్పటినించీ స్నేహితులం. మూడోవిశేషం ఏమిటంటే నీభార్య ఉత్త వెకిలి మనిషిఅనీ, అది ఎటువంటి భర్తనూ సంతోషపెట్టగల తెలివితేటలు లేనిదనీ తెలుసు నాకు. నాకు నీమీదే పక్షపాతం. ఇదంతా మా సుందరంతో స్పష్టంగా చెప్పాను. అయినా అది నన్నే వెళ్ళమన్నది.

"ఇక అది నీతో అనమన్నదేమిటంటే—పొరపాటు తనదేననీ, అజ్ఞానంగా తను ప్రవర్తించినమాట నిజమేననీ ఒప్పుకుంటే తనను మళ్ళా ఏలుతావేమో కనుక్కోమన్నది."

"ఒలికిపోయిన పాలు—"

"పొరపాటు తనదేనని గ్రహించిందనికాదు సుమా! అట్లా తను అంటే నువ్వు దాన్ని చేపట్టుతావా అని. ఇందులో కాస్త తిరకాసున్నది. నువ్వు తనదగ్గిరికి తిరిగివచ్చే షరతుమీద అంటుందన్నమాట, తప్పు తనదేనని!... ఈరాయబారం నేను సరిగా జరపటంలేదేమో! కాని అందుకు నేనేమీ పశ్చాత్తాప పడను. ఏమంటే మాసుందరి ధోరణి ఉందే నాకు చెప్పటానికి గాక చెప్పించింది. నేను దానితో అన్నానంటే నీపక్షమే పక్షపాతం వహించి మాట్లాడుతున్నాను. నేను తిరిగివెళ్ళి దానితో చెబుతాను కూడానూ సంధిపొసగకుండా రాయబారం చేశానని! నాకేం భయమా?"

ప్రకాశం నవ్వాడు.

"దాందుంప తెగిరిలే! ఆవిషయంపోనీ! ఎక్కడైనా విరిగినమనస్సు అతకటం ఉందా? నేనూ మణీ చాలా సుఖంగా కాలక్షేపం చేస్తున్నాం. మణి ఇంటర్మీడియేట్ వరకూ చదువుకుందని నేను నా ఉత్తరంలో రాశానుకాదూ? ఈజన్మకు నాకదే భార్య, నేనే దానికి భర్తనూ! ఇప్పుడు తిరిగి నాభార్య దగ్గిరికి వెళ్ళినా దాంతో ఏంమాట్లాడాలోకూడా తెలీదు, ఒట్టూ!"

గంగాధరం తను వచ్చినపని అయిపోయినట్టు దిక్కులు చూడటం మొదలుపెట్టాడు. ఇంతలో ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చినట్టు,

'అన్నట్టు మీనాన్నమాత్రం చాలా ఖేదిస్తున్నాడురా! ఆయన కెన్నోరకాల బోధించాను. కాని వేళ్ళతోకూడా పాతుకుని పోయిన అభిప్రాయాలు ఇట్టే పీకివెయ్యాలంటే సాధ్యమౌతుందా? చివరకు నావిషయంకూడా చెప్పాను. మనస్సు కలవని భార్యతో కాపరం చెయ్యటం ఏమిటో నాకు తెలుసునన్నాను. నేను వస్తుతహా కఠినహృదయుణ్ణి కాకపోయినప్పటికీ నాభార్య చచ్చిపోవటం నాకు చాలా తెరిపి అయినట్టయిందనీ, మళ్ళీ పెళ్ళి అనేమాట తలపెట్టటానికైనా నాకు దమ్ములేకుండాపోయి నేను పూర్తిగా స్త్రీవిముఖుణ్ణికూడా అయినాననీ అన్నాను......లోకం తొంభై అనుకుంటుంది. వాటికి మనం లక్ష్యపెట్టి మనసుఖం పాడుచేసుకోవటంకంటె పొరపాటులేదు. నువ్వు నిజంగా సుఖపడుతున్నానంటున్నావు కనక—' అన్నాడు.

"సుఖం ఏమిటి? నాకు రవ్వంతయినా చీకూచింతా లేదనుకో. స్వర్గంలో ఉన్నట్టుంది."

"కనక నీ పద్ధతులేమీ మార్చుకోకు—ఇంకొకరికోసం. నిజం ఆలోచిస్తే మనకోసం మారేవారెవరూ లేరు ఈ ప్రపంచంలో. నీ సొంతభార్య ఏంచేసింది చెపుదూ! నీకోసం చిన్నమెత్తయినా మారిందా?"

"ఎబ్బె!"

"అంతే మరి!"

గంగాధరాన్ని చూస్తే ప్రకాశానికి మొదటినించీ ప్రేమే. కాని ప్రకాశం ఆక్షణంలో గంగాధరాన్ని ఎన్నడూ ప్రేమించలేనంత ప్రేమించాడు. నూరొకడైతే తప్పక తన పినతల్లికుమార్తె

వైపే పలుకును, ఇవతలవాడు ఎంత బాల్యస్నేహితుడైనా సరే! గంగాధరం నిజంగా చాలాయోగ్యుడు. నిజం గ్రహించ గలవాడున్నూ!

"ఇక నేను వెళ్ళివస్తామరా, ప్రకాశం. నాపని అయి పోయింది. నీ భార్యతో ఏంచెప్పమన్నావు ?"

"నా జన్మకు కాస్త సుఖపడటమనేది నేర్చుకునేటప్పటికి దానికి అడ్డం తలుగుదామని చూస్తున్నావా? అని అన్నానని చెప్పు! ...నువ్వు వెళ్లుదువుగాని లేరా! ఒకరోజుండి పోరాదూ?"

"కాదురా! వెళ్ళాలి. ధాన్యమూ అదీ అమ్మించలేదు. కాస్త పొలమూ పుర్రా చూసుకోవాలి. రైతులనుకూడా మార్చాలి. ఇప్పుడు చేస్తున్నవాళ్లు మరీ పేచీఖోరులుగా ఉన్నారు. మా నాన్నేమో తనచేతిమీదగా కొన్నపొలం తన చేతిమీదిగానే అమ్మలేక చూస్తూచూస్తూ, అప్పు బోలెడంత పెరగనిచ్చాడు. రెండెకరాలు బేరంకూడా పెట్టిరావాలి. మానాన్న పోగానే చెయ్యవలిసింది, పడలేదు. ఈ యేడైనా... నీ యోగక్షేమం రాస్తూఉండు. బండికి వేళ అవుతున్నది. వస్తానురా, ప్రకాశం!" అని గంగాధరం లేచాడు.

"సరే, మంచిది! ... నిన్ను చూడటం నాకెంతో సంతోషంగా ఉందిరా, ప్రాణం లేచివచ్చిందన్నమాట!"

మాణిక్యం భోంచేసి వచ్చేటప్పటికి గంగాధరం వెళ్లి పోయినాడు. ఆమె కేమాత్రమో ఆశాభంగమయింది!

ప్రకాశం పెట్టిన రెండునెలలసెలవూ అయిపోవస్తున్నది. మాణిక్యాన్ని తనవూరు ఎట్లాగా తీసుకుపోవటం, ఏంచెయ్య

టమా అని అతను మథనపడుతూండగానే శుభవార్త వచ్చింది తన ఉద్యోగం ఊడిందనీ, తనస్థానే పనిచేస్తున్న అతన్ని ఆఖాఖీలో ఖాయపరిచారనీ.

ఆమాట వినగానే మాణిక్యం దిగులుపడ్డది.

"ఆఉద్యోగం నాకు మాపినమామగారిప్పించాడు. తీసివేయించటం కూడా ఆయన కట్టుకున్న పుణ్యమే అయివుంటుంది. పోనీలే, పీడ విరగడఅయిపోయింది. మానాన్న నడిగి డబ్బు తెప్పించుకుంటాను," అన్నాడు ప్రకాశం.

అతను తండ్రికిరాసిన ఉత్తరానికి మూడోనాడే సమాధానం వచ్చింది.

"నువ్వు చేసినపనికి తల ఎత్తుకుని తిరగలేక చస్తున్నాను. నిన్నూ నీభోగం దాన్నీ డబ్బుకూడాఇచ్చి పోషించమంటావా? ఇంకా పెళ్ళికావలసిన చెల్లెళ్లు ఇద్దరున్నారు నీకు, నేను నీకు ఎంతడబ్బు పంపగలననుకున్నావు? వాళ్ళిద్దరి పెళ్ళిళ్లుకూడా వదిలేసి నీభాగం ఎంతవస్తుందో అంతా నువ్వు పంచుకోవటానికి నాకు ఎటువంటి అభ్యంతరమున్నూ లేదు," అని తండ్రి సమాధానం రాశాడు.

"ఆముసలి ప్రాణాన్ని ఎందుకు కష్టపెడతారు? మా అమ్మ దాచిపెట్టి నాకిచ్చినడబ్బు ఎనభై రూపాయలింకా నా దగ్గిరే ఉన్నై. అవి ఖర్చుపెట్టుతూ ఉందాం. ఈలోపల మీరు మళ్లీ ఏదైనా ఉద్యోగం చూడండి!" అన్నది మాణిక్యం.

ఆడబ్బు నెలాపదిహేనురోజుల్లో అయిపోయింది. ప్రకాశానికి ఉద్యోగం దొరకలేదు. అసలు అతను ప్రయత్నమే చెయ్యలేదు.

"పిచ్చిదానా, చేసినా ఉద్యోగం దొరికేదికాదు. నా మాట నమ్ము. ఈరోజుల్లో ఉద్యోగమంటే మాటలా?" అన్నాడతను.

మాణిక్యానికేమో కాస్తకష్టం వేసింది. ప్రకాశం అశ్రద్ధ ఆమెకు రుచించలేదు. కాని ఆవిషయమై మాణిక్యం చూసీ చూడనట్టు ఊరుకున్నది. పాపం ఆ ఎనభైరూపాయలూ సంవత్సరంనించీ ఎంతో భద్రంగా దాచిపెట్టింది. ప్రకాశం వాటిని గవ్వలలేమార్చి, అది మాణిక్యం ప్రాణపదంగా దాచుకున్న డబ్బని ఒక్కరవ్వయినా ఆలోచనలేకుండా, గోల్డుఫ్లేకు సిగిరెట్లకిందా, జట్కాబళ్లకిందా, సినమాలకిందా ఖర్చుపెట్టేశాడు.

తనమనస్సు చివుక్కుమనటం ఎందుకో మాణిక్యంఅర్థం చేసుకోలేకపోయింది. ప్రకాశం తమయిద్దరికిందా దాదాపు రెండువందలు ఖర్చుపెట్టాడు. తన ఎనభైరూపాయలు ఖర్చయితే ఏం? తనమనసులో ఏకోశానో నీచత్వం ఉన్నదనుకుని మాణిక్యం సిగ్గుపడ్డది.

"ఒక్కపని చేస్తాను!" అన్నాడు ప్రకాశం. "గంగాధరానికి రాస్తాను. నేనేదైనా ఏర్పాటు చేసుకునేదాకా వాడు మనకు కావలిసింది ఇస్తాడు!"

ఆనాడే ప్రకాశం గంగాధరానికి ఒకకవరు రాసి పడేశాడు. అతనిదగ్గిర్నించికూడా మూడోనాటికే సమాధానం వచ్చింది.

"రేపు సోమవారంనాడు నీపేర నూరురూపాయలు మనియార్డరు చేస్తున్నాను. నువ్వు ఇబ్బందిలో ఉన్నావని తెలిసి

నాకు చాలా కష్టంగా ఉంది. రోజులు మనవి కానప్పుడు అంతా విరోధు లవుతారు—భగవంతుడుకూడా. ఈ డబ్బు జాగ్రత్తగా వాడుకుంటే హీనంగా రెండు నెలలవరకూ సరి పోతుంది" అని రాశాడు గంగాధరం.

మర్నాడు వందరూపాయలూ వచ్చినై. ప్రకాశం ఉత్సాహానికి మేర లేదు.

"పిల్లా! ముందు ఒక గోల్డుఫ్లేకుపెట్టె తెప్పించు!...... అదుగో, ఆబత్తాయికాయలు పిలు. రెండు డజన్లు పుచ్చుకుందాం!"

మాణిక్యానికి ప్రకాశం ప్రవర్తన వెగటుగా తోచింది. ఈసారి అతన్ని నిరసించటానికి తన నైచ్యంతో ఏమీ సంబంధం లేదు. ఆడబ్బు తనదికాదు. ఇంకొకరిడబ్బు ఖర్చుపెట్టేటప్పుడు "ఈడబ్బు మనదికాదే!" అని కొంచెం ఉండకూడదా? పాపం, ఆయన, ఆగంగాధరంగారు దేవుడల్లే సమయానికి అడ్డుపడ్డాడు కనక సరిపోయింది! లేకపోతే ఏపూట పస్తుపడుకోవలసి వచ్చేదో!

మూడుసార్లుగా మూడువందలు పంపాడు గంగాధరం. ప్రకాశానికి ఉద్యోగం లభించనేలేదు—దానంతట అది! గంగాధరానికి మళ్ళీడబ్బుకోసరం రాయవలిసివస్తుందా ఏమిటి అని ప్రకాశం భయపడుతుండగా గంగాధరందగ్గిరించి అందరిగుండెలూ నీరుచెయ్యాజాలిన ఉత్తరం వచ్చింది.

"ప్రకాశం—నా అజాగ్రత్త నా కొంప నిలువునాతీసేసింది. అకస్మాత్తుగా పొలాలధరలు పడిపోయినై. ఈ రోజున

నా ఆస్తికీ అప్పుకూ సరిపోతుంది. ఏనాడు నాకీ ముప్ఫైఅయిదు రూపాయల ఉద్యోగమూ ఊడిందో ఆనాడు నేను చిల్లిగవ్వకు మారను.

"పాపం, నామీద ఇంత కాలమూ ఆధారపడి, వేరేదిక్కు లేకుండా ఉన్న మీరు ఏమవుతారు?—గంగాధరం"

ఆ ఉత్తరం చదివి మాణిక్యం దుఃఖం ఆపుకోలేక పోయింది. తనకోసరం కాదు, ప్రకాశంకోసరమూ కాదు, ఆగంగాధరం కోసరం ఆమె హృదయం ద్రవించడం మొదలు పెట్టింది. ఆ సమయానికి ప్రకాశం ఇంట్లో లేడు కనక సరిపోయింది. పోతే తనదుఃఖం అతనికి అర్థమయ్యేది కాదు. ఆ అర్థం విప్పిచెప్పటం ఆమెకు చాతనయ్యేదీ కాదు!

ఈ అమాయకుణ్ణి చూసి తను ఎట్లా దడుచుకుంది! అతని మొహమైనా తను స్పష్టంగా చూడలేదు.

గంగాధరం రాసిన ఉత్తరం చూసికూడా ప్రకాశం డబ్బుకోసరం—ఒక్క పాతికకోసరం, కనీసం పదిహేనుకోసరం—ఉత్తరం రాశాడు! అందులో ఒక బొంకుకూడా బొంకాడు, తనకు ఉద్యోగం అయే లక్షణాలు కనిపిస్తున్నవని. ఆ ఉత్తరం మాణిక్యం బలవంతాన చదివింది. "ఇది నిజంగా పోస్టులో వేస్తారా?" అన్నది మాణిక్యం.

వారి జన్మల్లో మొదటిసారి చివరసారి ఆ ఉత్తరం గురించి కాస్త తీవ్రంగానే ఆ యిద్దరూ పోట్లాడుకున్నారు. అతను దాన్ని పోస్టులో వెయ్యటానికి వెళ్ళగానే ప్రకాశం పేర ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. దానిమీది నల్లమరకలు మాణిక్యానికి అర్థం కాలేదు.

పోస్టాఫీసునుంచి తిరిగివచ్చి ప్రకాశం ఆ ఉత్తరం చించి చూసుకున్నాడు. కొంత చదివి అతను నిట్టూర్పు విడవటం మాణిక్యం గమనించింది. పొంతంగా చదివినతరవాత అతని కళ్లలోకి ఒకవిధమైన వెలుతురూ, తీర్మానమూ రావటంకూడా గమనించింది.

ఆ ఉత్తరం తెచ్చిన అశుభవార్త ఇదీ.

"మా అన్నయ్య నిన్నరాత్రి అకస్మాత్తుగా చనిపోయినాడు. చెట్టంత కొడుకుపోతే మా అమ్మా నాన్నా దుఃఖం పట్టలేకుండా ఉన్నారు. వాళ్లు పడుస్తుంటే మేము చూడలేకుండా ఉన్నాము. ఉన్న ఒకకూతురూ ఇట్లాకావటం. ఒక కొడుకూ అట్లాకావటం. ఇంతకూ వాళ్లరోజులు మంచివికావు. మీరు నన్ను క్షమించినా క్షమించకపోయినా నేను మీ విషయంలో ఎంత బుద్ధిలేకుండా ప్రవర్తించానో తెలుసుకున్నాను. నా విషయం అట్లాఉండగా మా అమ్మానాన్నలకు అల్లుడైనా కొడుకైనా ఇక మీరేకనక వాళ్లయందైనా కరుణించి మీరు ఈ ఉత్తరం అందినవెంటనే రావలిసింది—సుందరి."

మొదట్లో ప్రకాశం తనతండ్రిని గురించిన విషవార్త ఏమైనా ఉత్తరంలో ఉందేమోనని గాభరా పడిపోయినాడు. ఆసంశయం వెంటనే తీరిపోయింది. మిగతా ఉత్తరంలో తనకు శుభవార్తే. భార్య చిట్టచివరకు తనతప్పు ఒప్పుకోవలసిన తీరుగా ఒప్పుకున్నది. తన బావమరిది పోవటాన్నుంచి తను పదిహేనెకరాల సుక్షేత్రమైన యానాం మాగాణీభూమికి హక్కుదారవుతాడు. ఇక తను ఉద్యోగం చూడవలసిన పీడ కూడా వుండదు.

కాకపోతే మాణిక్యం విషయం ! తీరికగా మాణిక్యం విషయం ఏదో చెయ్యాలి. బహుశా మాణిక్యాన్ని తను వదలుకోవలిసి వస్తుందేమో ! మళ్లా గౌరవనీయమైన సంఘంలో పడితే ఈతగలాటం తనకు ఎట్లా వీలవుతుంది? అయితే మంచిదే. కాకపోతే తను మాణిక్యాన్ని వదుకోవలిసి వస్తుంది !

కాకపోయినా మాణిక్యం తనమీద అధికారం చలాయించుదామని చూస్తున్నది అప్పుడే ! ఏముందీ ? ఏజాతి కాబుద్ధి !

"మా బావమరిది పోయినాడు. నేను అర్జంటుగా వెళ్ళాలి. నువ్వు ఒక్కత్తెవ్వూ ఉండలేవా? ఈపదిరోజులూ రావటానికి వీలుపడదేమో !"

"పాపం! వెళ్లిరండి !" అన్నది మాణిక్యం, అతనిమీద తనకు అంతకు పూర్వమే కలిగిన కోపం యావత్తూ మరిచిపోయి.

ప్రకాశం వెళ్లి ఇరవైరోజులు కావస్తున్నది. అతని దగ్గరనించి ఉత్తరంలేదు. అతను అసలే లేదు.

తన్ను ప్రకాశం వంచించాడనుకోలేక పోయింది మాణిక్యం, ఒకచెంప తన అంతరాత్మ నొక్కి చెప్పుతున్నా. ఆ ఆలోచన హృదయంలో పదే పదే తట్టుతుంటే, "నేనింత నీచురాలనయి పోతున్నానేమిటి ?" అనుకున్నది.

ఆమెకప్పుడే ప్రకాశం వెళ్లి ఒకయుగం అయినట్టున్నది. ఇంటిముందుగా ఏబండివెళ్లినా, గడపముందు ఏమాత్రం అలికిడి అయినా ఆమె చెవులు రిక్కించి వినేది. వీధిలో ఎవరు

ఎవరివాకిలి తట్టినా ప్రకాశంవచ్చి తనవాకిలి తట్టినట్టే అయేది. ఆమెకు తిండిమీద కూడా ధ్యాసలేకుండా పోయింది. ఒక పూట వండుకుంటే ఒకపూట వండుకోక అశ్రద్ధగా ఉండటం మొదలుపెట్టింది.

ఒకసారి నిజంగా ఎవరో తలుపుతట్టారు. ఎంతో ఆదుర్దాతో వెళ్ళి తలుపుతీసింది. ఇంటాయన అద్దె అడగటానికి వచ్చాడు. తాత్కాలికంగావచ్చిన ప్రాణకాస్తా నశించిపోయింది. ఆమె అప్పటికి భోంచేసి అరువై గడియలైంది—అదికూడా ఏం వేసుకుని తిన్నదో!

"వారు ఊళ్ళో లేరు. రాగానే ఇస్తారు!" అని చెప్పి ఇంటాయన్ను పంపేసి మాణిక్యం వంటచేసేటందుకూడా సత్తువ లేక మంచంమీద ఒరిగింది.

సహం వళ్లు తెలిసీ సహం తెలియకుండా ఆమంచం మీద అట్లా పడుకుని, "ఇదంతా నాకు అతడిమీద ప్రేమే?" అని ప్రశ్నించుకుని తనలో తను నవ్వుకుంది. ఆతరవాత ఆమెకు స్పృహ తప్పింది.

ఎవరో తన మంచందగ్గిర నిలబడ్డారు...లోపలికి ఎట్లా వచ్చారో!... కళ్లు తెరిచి చూసేటందుకూడా ఓపిక లేదు. మళ్ళీ మైకం వచ్చేసింది.

అకస్మాత్తుగా తన శరీరంలో జీవం ప్రవేశించినట్లయింది. కళ్లు తెరిచి చూడగలిగింది. ఆగంగాధరం! అతని చేతులో మంచినీళ్ళ గ్లాసుంది. ఆమె అప్రయత్నంగా నోరు తెరిచింది.

అతను మరికాసిని నీళ్లు ఆమెనోట్లో పోశాడు. ఎండిపోయిన ఆమె గొంతు కానీళ్లు అమృతంమాదిరిగా తగిలినై.

"బయటివాకిలి దగ్గిరగా వేసిఉంది. నువ్విట్లా ఒళ్లు తెలియకుండా పడిఉన్నావు. ఏదో ప్రమాదం జరిగిం దనుకున్నాను."

"ఇట్లా ఉంటుందా ఈయనగొంతు!" అనుకుంది మాణిక్యం అసందర్భంగా.

"వంటఇంట్లో ఎక్కడివక్కడ పారేసి ఉన్నై... నువ్వు వంట చేసుకుని ఎన్నిరోజు లైందీ?"

"ఏమో, జ్ఞాపకంలేదు."

"తిండిలేక శోషించింది... ఎందుకట్లాచేశావు?"

"పొగరు! బద్ధకం!" ఆరెంటికీ చాలా దగ్గిరబాంధవ్యమల్లే!

"నేను ఆవంటిల్లు కాస్త బాగుచేసి వంటచేస్తాను."

"మీరా?"

"అవును. నేనే వంట చేసుకొంటాను. నాకు చేసిపెట్టే వాళ్ళెవరూ లేరు. హోటలుతిండి నాకు సరిపడదు."

ఆమె మళ్లీ కళ్ళు మూసుకున్నది. చక్కని నిద్ర పట్టింది.

అతను మళ్ళీవచ్చేటప్పటికి ఆమె గాఢనిద్రలో ఉంది. ఆమెను ఎట్లాలేపాలో అతనికి తెలియలేదు. "ఇదుగో!" అని చూశాడు కాని లాభం లేకపోయింది. పైగా చచ్చిపోయిన తనభార్య జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఇక పేరుపెట్టి పిలవక తప్పిందికాదు.

"మాణిక్యం?"

పిలుపు అనలేదు.

కొంచెం గట్టిగా "మాణిక్యం!"

మాణిక్యం కళ్ళు తెరిచి బలహీనంగా నవ్వి "అంత పొడుగున నన్నెవ్వరూ పిలవరు! మణి అనండి చాలు!" అన్నది.

"ఇదుగో! ఇవి తినుముందు. తిని కాసిని నీళ్ళు తాగు. ఒక్కసారిగా భోంచేస్తే వికటిస్తుందేమో!"

"ఏమిటవి?"

"ఏదో తీపిసరుకు, హొటలునించి తెచ్చాను."

"ఎందుకు పడుతున్నారండీ ఈ అవస్థ అంత్తానూ!"

"ఎట్లామరి?"

మాణిక్యాన్ని గంగాధరం మంచంలో లేపి కూర్చోబెట్టవలసివచ్చింది. అతను తెచ్చిన పదార్థాలు తిని కాసిని మంచి నీళ్ళు తాగి మాణిక్యం "ఇక నేనేమీ తినలేను. నాకు వంట చెయ్యకండి" అన్నది.

"వంట అయిపోయింది. సయించినంత తిను. నీయిష్టం వచ్చినప్పుడే కానీ!" అన్నాడు గంగాధరం.

"చీకటిపడుతోంది. కొంచెం లాంతరు వెలిగించండి." అతను లాంతరు వెలిగించాడు.

"మీరు భోంచెయ్యండి."

"అప్పుడే తొందరలేదు. నీకుకూడా ఆకలికానీ!"

"అమ్మో! నాకికతిండివద్దు. నేను తోడుకూర్చుంటాను. మీరు భోంచెయ్యండి."

"నేను భోంచేస్తానులే. నువు తోడక్కర్లేదు. అప్పుడే నువు లేచి నిలబడగలవా?"

"ఓ!" అంటూ మాణిక్యం లేచి నిలబడబోయి తూలి సమయానికి అతను అందించిన చెయ్యి పట్టుకుంది. "సత్తువ

మెల్లిగా వస్తున్నది." అన్నది నిబ్బరంగా నడవాలని ప్రయత్నం చేస్తూ.

"అట్లా కాస్సేపు కుర్చీలో కూర్చో. నేను భోంచేసి వస్తానుపోనీ!" అంటూ అతను ఆమెను ఒక ఈజీచైరులో కూర్చోబెట్టి తను ఒంటరిగా భోజనం చెయ్యబోయినాడు. కాని ఆమె అతని భోజనం పూర్తికాకపూర్వమే వంటఇంట్లోకి వచ్చింది.

"పోనీ నేనుకూడా కాస్త రుచిచూస్తాను మీవంట," అన్నది మాణిక్యం.

కాని ఆమెకు తిండి లోపలికి పోలేదు. ఇద్దరూ ఒక్కసారే భోజనం పూర్తిచేశారు.

"అవన్నీ అట్లా ఉంచండి. రేపు నేను బాగుచేస్తాను!" అని ఆమె అతన్ని నిర్బంధించింది.

ఇద్దరూ ఇవతలికి వచ్చి చెరొక కుర్చీలోనూ కూర్చున్నారు. పడకకుర్చీలో తను కూర్చోనని మాణిక్యం మొండితనం చేసింది. అతనే దానిలో కూర్చున్నాడు.

ఇద్దరూ అయిదునిమిషాలు అట్లా మౌనంగా కూర్చున్నారు.

"నేను వచ్చి నాలుగైదు గంటలయినట్టుంది. నేను మోసుకొచ్చిన వార్త ఇంకా బయటపెట్టలేదు. నువ్వూ అడగలేదు ప్రకాశంసంగతి," అన్నాడు గంగాధరం.

"శుభవార్తఅయితే మీరప్పుడే చెప్పేవారు. కాదేమో

వనే అడగకుండా ఊరుకున్నాను. ఎప్పుడైనా వినవలసిందే! చెప్పండి," అన్నది మాణిక్యం.

"ఈ ప్రకాశం నా కర్థంకావటంలేదు!" అన్నాడు గంగాధరం తనలోతను మాట్లాడుకుంటున్నవాడల్లే. "నేనువాణ్ణి బాగా ఎరుగుదు ననుకున్నాను...ఎవరోఅన్నట్టు, మనం ఎంత బాగా ఎరిగినమనిషిఅయినా ఆడదాని దగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి ఎట్లా ప్రవర్తించుతాడో చెప్పలేమన్నది నిజమేనేమో!... వాడికీ భార్యకూ చెడ్డది. తన తప్పేనని ఆ భార్యకూడా ఒప్పుకున్నది. తీరా విచారిస్తే ఏమీలేదూ! వట్టి చిన్నతనపుతగూ. తండ్రి నడిగి వెయ్యిరూపాయలు తన కిప్పించమన్నాడుట ప్రకాశం తన భార్యను. అదివరకు కట్నంరూపంగా తీసుకున్నది చాలదా అన్నదిట భార్య. ఆ భార్యను వదిలిపెట్టేశాడు! ఇప్పుడు మళ్ళీ నీ విషయంలో...అయితే మీ యిద్దరికీ మనస్సులు కలవలేదన్నాడు. నిజమా?"

ఈ మాటలన్నీ తలవంచుకుని వింటున్న మాణిక్యం తలయెత్తి, "నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక విషయంలోనే అట్లా జరిగింది. దేవుడివంటి ఒక స్నేహితుడితో ఆయనకు అబద్ధం ఆడటానికి అభ్యంతరం లేకపోయింది. నా మనస్సుకది కష్టంగా తోచింది! అంతే మా యిద్దరికీ కలిగిన అభిప్రాయభేదం!"

"చూశావా?" అన్నాడు గంగాధరం, నేననుకున్నంతా అయిందన్నట్టు. "తనూ భార్యా మళ్ళీ కలిసినసంగతి నీతో చెప్పమనీ, నీకు డబ్బుఏర్పాటు ఏదో చేస్తానని చెప్పమనీ, ఈ లోపుగా ఎట్లాగైనా నాలుగురోజులు ఓర్చుకోమని చెప్పమనీ

నన్ను పంపించాడు. నీకు అర్జంటుగా కావాలంటే నన్నే ఏదైనా ఇవ్వమన్నాడు. నాదగ్గిర ఇరవైరూపాయలు మాత్రం ఉన్నై!"

"ఇంకా మామొహాన ఎంతడబ్బు పెడతారండీ! ఇప్పటికే మీసొమ్ము మూడువందలు తినివున్నాం. నామెడలోవీ చేతులవీ నగలు రేపు అమ్మకం చేస్తాను. మీమూడు వందలూ మీరు తీసుకోండి. ఆ తరవాత నన్నెవరూ పోషించ నక్కర లేదు. కథలో నక్క మాదిరిగా అందని పళ్ళకు అర్రులు చాచాను కాని నేను బోగందాన్ని కానా? నాకు నావృత్తి లేదా? రెండుసార్లు మోసపోయినాను. ఇంకొకసారి మోస పోతానా?"

మాణిక్యం పట్టలేక ఏడవటం మొదలుపెట్టింది.

"ఆడబ్బు నువ్వెందు కివ్వాలి? నేను ప్రకాశాన్ని చూసియిచ్చానా, నిన్నుచూశా? పైగా నేను అది తిరిగి పుచ్చుకోవాలని ఇవ్వలేదు. నాకా గడవకపోదు, నెలకు ఇరవై చాలు. నాజీతంలో పదిహేను రూపాయలు హీనంగా మిగుల్చుకోగలను. అదిగాక అయిదురూపాయలు మా యింట్లో భాగానికి అద్దెకూడా వస్తుందీ!"

మాణిక్యం ఏడుపుమాత్రం మానలేదు.

"నువ్వట్లా ఏడవకు, మాణిక్యం, నేను చూడలేను!"

మాణిక్యం తనదుఃఖాన్ని దిగమింగి కళ్ళు తుడుచుకుంటూ "నిస్సత్తువచేత ఏడుపుకూడా స్వాధీనంలోకిరాకుండా ఉంది. లేకపోతే మీచేత అడిగించుకోను, ఏడుపుమానమని!" అన్నది.

బుద్ధితక్కువై ఏడుపు మానమన్నాననుకున్నాడు గంగాధరం.

రెండు మూడు నిమిషాలు ఇద్దరికీ ఏమిమాట్లాడేటందుకూ లేకపోయింది.

"అదికూడా కాదు!" అన్నాడు గంగాధరం. "నాకాశ్చర్యమేమిటంటే, ఆపేక్షలూ అంతఃకరణాలూ కర్మను అనుసరించి రావచ్చును, పోవచ్చును. అందుకని బుద్ధిమంతుడు సిగ్గుపడతాడా? తనకు నీమీద ఆపేక్ష కలిగింది! సిగ్గుపడ్డాడా? నీతో కాపరం చెయ్యలేదూ? ఆ ఆపేక్షపోయింది! నీతో ఆమాట స్వయంగా అనరాదూ? ఉత్తరం రాయటానికూడా మొహం చెల్లదుట! నన్ను తేమాడు. నేనప్పుడే అన్నా 'నీమనసులో ఏదోకల్మషముంది. లేకపోతే ఆ మొహం చెల్లకపోవటమనేది కలగదు!' అని" అన్నాడు గంగాధరం.

"ఒకరిసంగతి ఎందుకులెండి. ఇందులో నాబుద్ధి పొరపాటు బోలెడుంది. నాకులానికి తగినవృత్తి, ఆవృత్తికి తగిన విద్యా మానేసి, తగుదునమ్మా అని నేను ఇంగ్లీషు చదువుకు పోయినాను. ఆచదువులో పడ్డప్పటినుంచీ అందరిమాదిరిగా నేనుకూడా ఇల్లాలిని కావాలని, ప్రేమ అనుభవించాలని! నాకు బాగావోరికాడు మామామయ్య. మాఅమ్మ ఏదో ముల్లె పాతిపెట్టిందని ఆశపడి అతను పెళ్ళాడతానని అనీ అనీ, నన్ను తనదగ్గిర ఆరునెలలు అట్టేపెట్టుకుని, చివరకు మాఅమ్మ పాతిపెట్టినబండారం బయటపడగానే నాతోవ నన్ను చూసుకోమన్నాడు.

"మామామయ్యా ప్రకాశంగారూ పట్టణంలో కలిసి చదివారు కాలేజీచదువు. అప్పుడీయనకూ నాకూ కొద్దిగా పరిచయం. నేను పట్టణాంనించి వస్తుండగా మధ్యస్టేషనులో నా పెట్టెలోకే ప్రకాశంగారు ఎక్కారు. నాకష్టాలన్నీ ఆయనతో మొరపెట్టుకున్నాను. ఆయన ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా 'మనిద్దరం పెళ్లిచేసుకుందాం!' అన్నారు. నాకు ఆశ పుట్టింది. ఆశపడ్డందుకు భగవంతుడు గట్టిగా చెంపలు వాయించాడు!"

మళ్ళీ అయిదారు నిమిషాలపాటు ఇద్దరూ మౌనంగా కూర్చున్నారు.

"అయితే నీముందు గతేమిటి?"

"దాన్నిగురించి ఇప్పుడాలోచించ బుద్ధి పుట్టటంలేదు. జీవితంలో ఒక్కొక్కసమయం వస్తుంది—అట్లా జీవితం యావత్తూ జరిగితే మనకు అభ్యంతరం ఉండనవసరంలేని సమయం. ఇప్పుడటువంటి సమయం వచ్చింది. రేపు గురించి ఆలోచిస్తూ ఈక్షణం ఎందుకు పాడుచేసుకోవాలీ? రేపు మీరు వెళ్లినతరవాత నాముందుగతిని గురించి ఆలోచించటానికి బోలెడంత వ్యవధి ఉంది!"

"ప్రకాశంసంగతి చెప్పగానే మండిపోతావనుకున్నాను...నాకింకా అర్థంకాలేదు. నువ్వు వాడికోసరమేగదా భోజనంకూడా మానేసి శోషించింది, వాడిసంగతి చెప్పగానే మొదలు నరికిన చెట్టల్లే ఎందుకు పడలేదో!"

"నేను అంతనిర్లక్ష్యం చేసింది ఆయనకోసంకాదు. ఆయన రారని వారంరోజులకిందటే రూఢిచేసుకున్నాను. జీవి

తంలో నేనుపెట్టుకున్న గురులు రెండూ ఈజీవితానికి లేకుండా పోయినై — పెళ్ళి, ప్రేమా! జీవితంమీదే విరక్తిపుట్టింది!"

"మళ్ళీనేను వెళ్ళగానే ఈవిధంగానే భోజనం మానేసి పస్తుపడుకుంటావా ఏమిటి?"

"ఏం పడుకుంటే?" అన్నదీ మాణిక్యం నవ్వుతూ.

"అట్లాచెయ్యనని వాగ్దానం చెయ్యకపోతే నేనిక్కణ్ణించి వెళ్లనే వెళ్ళను!"

"మీరు వెళ్ళకపోతే నాకభ్యంతరమునా? మీతో గడిపిన ఈకాస్సేపూ ఉన్నట్టు నాజీవితంలో నాకెన్నడూ లేదనుకుంటాను!"

గంగాధరం ఆ మాటకు ఏంచెప్పాలో ఆలోచించలేక పోయినాడు. కాస్సేపు మాణిక్యంవంక అట్లాగే చూస్తూ కూర్చుని అతను అకస్మాత్తుగా, "ప్రకాశం తన మనస్సులో భావాన్ని పైకి ప్రకటించటానికి సిగ్గుపడ్డందుకు ఇంతకుమును పే తప్పుపట్టి నా మనస్సులో భావం నేనెందుకు దాచిపెట్టాలి ?... మాణిక్యం, నాకు భార్య వవుతావా ?" అతనిగొంతు కొంచెం చలించింది. "నేను బీదవాణ్ణి నలభైరూపాయలమీాద ఇద్దరు మనుష్యులు బతకవచ్చుననుకో! అయినా కాలూ చెయ్యీ ఆడదు. నువ్వు సుఖానికి అలవాటుపడిన ప్రాణం కావచ్చును!-"

మాణిక్యం అతనిమాటలు అర్థంచేసుకోనట్టు అతనివంక పెద్ద కళ్ళుచేసుకుని నిశ్చలంగా చూడటం మొదలుపెట్టింది.

"నేనా సుఖానికి అలవాటుపడిన ప్రాణిని!" అని అసందర్భంగా, "నేను మిమ్మల్ని ఆకర్షించాలని ఏమైనా ప్రయత్నం చేశానా — నాకు తెలియకుండా!" అన్నది మాణిక్యం.

గంగాధరం నవ్వాడు.

"నీ కటువంటి భయం ఏమీ అక్కర్లేదు నువ్వెటువంటి ప్రయత్నంచేసినా నేను తెలుసుకోలేను. నేను రసికుణ్ణికాను. నా భార్య ఎప్పుడూ ఆమాటే అనేది !"

"మీరిప్పుడు నన్ను మీ భార్యకమ్మనేనా అడిగారు?" అన్నది మాణిక్యం, దాదాపు కావాలని అడుగుతున్నట్టుగా.

అయితే ఆమె ఆశ్చర్యం అతనికి కృత్రిమంగా కనిపించలేదు. "అవును !" అన్నాడతను.

"ఎందుకంటే, మొదట నేను వేశ్యను — మీ రెరుగుదురు ! తరవాత నేను ఇద్దరికి ఉంపుడుకత్తెనుగా ఉన్నాను. రెండుసార్లూ నా భార్యాత్వం జయప్రదంకాలేదు...మళ్లీ ఆరు నెల్లు !" అన్నది మాణిక్యం అక్కడక్కడా ఇంగ్లీషుమాటలు కూడా ఉపయోగించి మాట్లాడుతూ.

గంగాధరం కూర్చున్నచోటినించి లేచివచ్చి ఆమె చేతులు తనచేతుల్లోకి తీసుకొని "కాదు, మాణిక్యం ! నిన్ను నేను పెళ్లిచేసుకుంటాను ఎట్లాగో నేను నిన్నిట్లా విడిచిపెట్టి వెళ్ళలేను. నువ్వేమవుతున్నావో అని నా మనసు బాధిస్తూనే ఉంటుంది," అన్నాడు.

మాణిక్యం బలహీనంగా నవ్వి, "ఆ దౌర్బల్యం మీలో లేకపోలేదు. అందుకనే నాలుగునెలలనుంచీ నన్నూ మీ స్నేహితుణ్ణికూడా పోషిస్తున్నారు. కడుపునకున్న పిల్లలనల్లే! నాకోసం మీరు జాలిపడటం నాకు సంతోషమే కానివ్వండి, మీకు అందువల్ల చాలా ముప్పున్నది. నావంటివాళ్లు ప్రపంచం మీద కట్టుకుపోయినంతమంది ఉన్నారు. వాళ్లందరికోసమూ

మీరు"—అని ఏదో అనబోతుండగా గంగాధరం కొంచెంవంగి ఆమె చెంప ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

"నాలో ఏం చూసి మీరు నన్ను ప్రేమిస్తున్నారో నాకర్థం కాలేదు," అన్నది మాణిక్యం.

"నాకూ అర్థంకాలేదు, కాని తెలుసుకోవాలని నాకు లేదు. అంతే మనిద్దరికీ భేదం.

"నాగుండెకూడా ఎట్లాకొట్టుకుంటున్నదో! అది అబద్ధంఆడుతుందా?"

మాణిక్యం అనుమానిస్తూ అతనిగుండెమీద చెయ్యి వేసి "అమ్మో" అన్నది.

"ఇంకేమిటి నీఅనుమానం?"

"నన్ను మామూలు భోగందాన్ని ఉంచుకున్నట్టే ఉంచుకోండి. ఎంతకాలం ప్రాప్తంఉంటే అంతకాలం మీదగ్గిర ఉంటాను. మీకు ఏక్షణాన మొహంమొత్తితే ఆక్షణాన—"

గంగాధరం మాణిక్యంమూతి అట్లాగే ముద్దుపెట్టుకున్నాడు అమిత గట్టిగా!

"నేను మోటువాణ్ణి. నాకు నాజూకులు తెలియవు. నాయిష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడకపోతే అట్లా శిక్షిస్తాను!"

మాణిక్యం అతని మెడచుట్టూ చేతులువేసి, "పది నిమిషాల కిందట ఎంతగౌరవంగాఉన్నాం! ఇంతలో ఇట్లా కావటానికి కారణంఎవరు? ఆతప్పెవరిది?" అన్నది.

"నాదే!" అన్నాడు గంగాధరం గర్వంగా.

"సరేకాని ఈపని ఆనాడు నేను మీకు తలుపు తెరిచినప్పుడే ఎందుకు చెయ్యకపోయినారు?"

"ఏపనీ?"

"తలుపు తెరిచి మీరు కనిపించగానే ఎందుకో నాకు పుట్టెడు భయం వేసింది—అమాంతం నన్ను పట్టుకుని ముద్దు పెట్టుకుంటారనే! ఆదడ ఎంతసేపటిదాకానో పోలేదు! ప్రకాశంగారు కనిపెట్టారు కూడానూ!"

"ఛా!"

"ఒట్టండీ! నేను ఎప్పుడూ ఊహించుకుంటూ ఉండేదాన్ని నన్నెవరో బలవంతంగా పట్టుకుని ముద్దుపెట్టుకున్నట్టూ నాకిష్టమైకూడా నేను పెనుగులాడినట్టూ! ఎందుకో చెప్పలేను కాని మిమ్మల్ని చూడగానే నేను ఎప్పుడూ తలుచుకుంటూ ఉండిన మనిషి మీరేననిపించింది. ఇన్నిరోజులూకూడా నేను రహస్యంగా మీమనిషిని అయినట్టే! ఆపెద్దరహస్యం ఎవరికీ తెలియకుండా దాస్తున్నట్టు ఫీలవుతున్నాను ... ఇప్పుడారహస్యం మీకు తెలిసిపోయింది!"

గంగాధరం చప్పునగంభీరుడైపోయినాడు.

"ఇదంతాకలే! ఎప్పుడో కళ్లుతెరచేటప్పటికి నువ్వుండవు. కాని చాలా అందమైనకల!" అన్నాడతను.

"ఏప్రతిజ్ఞ అయినా మగవాళ్ళకు చెల్లిపోతుంది. మీరు మీమనస్సులో ఉన్నది బయటపెట్టుతానని ప్రతిజ్ఞచేసి నెగ్గించుకున్నారు. నేను మళ్ళీ ఇటువంటిపని చెయ్యనను కుని చెయ్యటానికి సంసిద్ధురాలను అవుతున్నాను. ఆడజన్మలు వెధవజన్మలు! అంతరాత్మ అనేదిఉన్న ఆడదానికి సుఖం

లేదు. మాకు మధ్య మధ్య స్వేచ్ఛగా నవ్వుదామన్నంత ఉత్సాహం వస్తుంది ఎందుకానవ్వు అని అడుగుతుంది అంతరాత్మ. నామనస్సు ప్రేమతో నిండి పొర్లిపోతున్నది అంటుంది నాబోటి ఆడది. ప్రేమతో నిండకేం చేస్తుంది లే, నీకూడూ నీగుడ్డా సంపాదించి పెట్టేటందుకు ఎవరినో ఒకర్ని సంపాదించుకున్నాక! అంటుంది అంతరాత్మ!" అంటూ మాణిక్యం సన్నగా నిట్టూర్చింది.

గంగాధరం ఆమెవంక దీనంగా చూస్తూ, "నువ్వట్లా అనుకుంటున్నావా?" అన్నాడు.

మాణిక్యం నవ్వి "నేనంటే నేనుకాదు. మీరు ముద్దు పెట్టుకోగానే నావళ్లు బంగారమయింది. మీరు ప్రేమించేటప్పటికి నేను దేవతనై పోయినాను!" అన్నది.

గాలిపాటు

ఆంజనేయశర్మ అరగంటనించీ అట్లా ఆకిటికీదగ్గిర నిలబడి ఆకాశాన్ని కప్పేస్తున్న కారుమబ్బులవంక ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్నాడు.

అరగంటక్రితం ఈ ఆకాశం ఎంత నిర్మలంగాఉందీ! ఒక్క అరగంటలో ఎంత గాలివాన ముసించుకొనివచ్చిందీ! ఎంతకావాలి? గాలిపాటు!